

26.04.2014

DOM Arka Pasożyta

DOM Arka Pasożyta zrealizowany został w ramach „Przebudzenia - ?????” organizowanego przez CS Galerię EL w Elblągu. Projekt polegał na próbie samodzielnego zbudowania przez artystę w ciągu 3 miesięcy „z niczego” obiektu mieszkalnego w przestrzeni publicznej Elbląga i zamieszkaniu w nim. Materiałem budowlanym były znalezione i zdobyte przez artystę w mieście bądź pozyskane od lokalnych spółek różnorodne materiały. W budowę domu zaangażowała się lokalna osiedlowa społeczność, a także grupa osadzonych z Aresztu Śledczego.

Realizując DOM, chcieliśmy na czas lata stworzyć dla społeczności z blokowisk miejsce stanowiące ich wspólną przestrzeń, w której mogliby np. porozmawiać i wypić kawę, wyprawić urodziny dziecku itp. Chcieliśmy też zorganizować twórcze aktywności dla dzieci i młodzieży spędzających wakacje w mieście. Obecność artysty i budowa jego domu miały być pretekstem do nawiązywania przyjaznych relacji sąsiedzkich.

Animacja i sztuka

Istotą działania była integracja środowiska oraz angażowanie w twórcze akcje i autentyczne tworzenie sztuki zwykłych ludzi i społeczności niezwiązanych ze sztuką.

Projekt

Na początku lipca artysta Arek Pasożyt z minimalnym ekwipunkiem niezbędnym do przeżycia osiedlił się pomiędzy blokami w jednej z dzielnic Elbląga i rozpoczął budowę. Nie mając domu, a próbując go od podstaw stworzyć, starał się wdrażyć, wtapiać i włączać w lokalną społeczność. Przez półtora miesiąca mieszkał w namiocie, a potem przeprowadził się do zbudowanego wspólnymi siłami domu. Proces swojego zasiedlania rozłożył na kilka miesięcy. Najpierw w budowę spontanicznie zaangażowały się dzieci i młodzież. Wraz z ich zaufaniem przyszło zainteresowanie ze strony dorosłych. Wokół DOMU zawiązała się silna społeczność – ponad kilkadziesiąt osób w różnym wieku, o różnym statusie społecznym, zainteresowaniach i potrzebach. Mieszkańcy donosili artyście np. gwoździe, wkręty, drzwi, materac, obiad czy też wpadali po to, by porozmawiać o czymś bardziej lub mniej istotnym, dzielili się swoim doświadczeniem, wiedzą, udzielali wskazówek. Lokalne firmy dawały materiały, przy budowie pomagali też osadzeni z Aresztu Śledczego. Fizycznie i merytorycznie DOM zbudowany został przez wiele osób.

By zaangażować innych w budowę domu, zastosowaliśmy prostą metodę pracy – otwarcie się na zewnątrz, na mieszkańców, na ich potrzeby, umiejętności. Stworzyliśmy niecodzienną możliwość twórczego kontaktu ze znanym artystą. Arek Pasożyt przeprowadzał z sąsiadami liczne rozmowy na różnorodne tematy (tj. przestrzeń miejska), a także konsultacje, dyskusje, ankiety. Dzieciom i młodzieży niemalże codziennie zapewniał liczne atrakcje i organizował czas wolny (np. warsztaty artystyczne, pokazy filmów, zabawy sportowe i gry podwórkowe, spotkania z literaturą, wystawy). Artysta, opuszczając DOM, pozostawił po sobie obiekt naładowany narracjami mieszkańców osiedla – ich różnorodnymi opowieściami, przygodami, przeżyciami.

Grupy docelowe

Grupą docelową byli przede wszystkim mieszkańcy osiedla (szczególnie dzieci i młodzież), na którym zamieszkał Arek Pasożyt, a także całe lokalne środowisko miasta – wszyscy ci, którzy mieli okazję uczestniczyć w realizacji DOMU. Kładliśmy nacisk również na dotarcie do tych osób i grup społecznych, które mają w jakikolwiek sposób utrudniony dostęp do wydarzeń kulturalnych (np. z powodu braku środków finansowych).

Efekty

Z czasem DOM zaczął funkcjonować samodzielnie, poza głównym projektem. Od września pod kuratelą Arka Pasożyta spełnia funkcję osiedlowego domu kultury otwartego na wszelkie oddolne inicjatywy, którego kołem napędowym jest lokalna społeczność. W DOMU odbywają się np. spotkania i rozmowy wokół sztuki i nie tylko – projekcje filmowe, DOMOWE warsztaty i wystawy. DOM otwarty jest na wszystkich, jego program tworzy się na bieżąco.

Wyzwania

Jednym z ważniejszych wyzwań w projekcie było zdobycie zaufania mieszkańców osiedla, co udało się dzięki odwadze i otwartości artysty, jego bezpośredniej i ciągłej obecności na osiedlu, reakcji na potrzeby dzieci, młodzieży – poświęceniu im uwagi i czasu, zaproponowaniu zajęć i zabaw animacyjnych, a także prowadzeniu konsultacji społecznych z dorosłymi – słuchaniu ich rad i wskazówek dotyczących samej budowy DOMU. Dzięki temu mieszkańcy stali się autentycznymi współtwórcami DOMU.

Finansowanie i partnerzy

Projekt zrealizowany został ze środków MKiDN i wkładu własnego CS Galerii EL. Wkład rzeczowy i usługowy wniosły w budowę DOMU również lokalne spółki i firmy. Areszt Śledczy w Elblągu skierował stałą grupę osadzonych do pomocy przy budowie, szkoła specjalna (SOSW nr 1) w Elblągu udostępniała łazienkę i kuchnię dla potrzeb artysty, Fundacja Dłaczego Pomagam włączyła się w organizację działań artystycznych.

Kilka słów do czytelnika / przyszłego animatora

Bądź odważny w działaniach i miej zaufanie do artystów.

Krótki opis instytucji / organizacji / o autorach projektu

Centrum Sztuki Galeria EL w Elblągu

Organizatorem projektu jest Centrum Sztuki Galeria EL w Elblągu. Autorem i kuratorem jest Karina Dzieweczyńska – kurator i historyk sztuki. Od września 2011 r. pracuje w CS Galerii EL w Elblągu. Jak dotąd zrealizowała pięć rocznych edycji „Przebudzenia” (trzy edycje w Świeciu w latach 2008–2010 oraz dwie edycje w Elblągu w latach 2012–2013). W działalności kuratorskiej skupia się na organizacji projektów ingerujących w szeroko rozumianą przestrzeń publiczną i bezpośrednio angażujących w twórcze działania mieszkańców danego miasta.

Centrum Sztuki Galeria EL w Elblągu
województwo warmińsko-mazurskie
ul. Kuśnierska 6, 82-300 Elbląg

www.przebudzenie.art.pl

karinadzieweczynska73@gmail.com